

[Undervisningsministeren.]

kunde virke storartet, fordi Konservatismen ofte er afdæmpet, tilsløret o. s. v., men dér har vi det, Hørup kaldte den „hvidlevrede Reaktion“, uforfalsket paa alle Omraader. For saa vidt kunde jeg ønske Harald Nielsens Bøger stærk Udbredelse, men jeg tror ikke, denne vilde gavne Konservatismen, hvis den da gør sig nogenlunde solidarisk med ham. Men til Belysning af, hvor lidt der øves Censur, skal jeg nævne et andet Eksempel. Den svenske Professor Gustav Cassels Skrift, som er et antisocialistisk Tendensskrift, men farligt for saa vidt fra et socialistisk Standpunkt — hvis man overhovedet betragter den Slags Ting som farlige —, fordi Tendensen er indsvøbt i meget arbejdervenlige Ord; det er netop ikke den nøgne, kyniske Reaktion —, dette Skrift fra Skatteborgerforeningen har Bibliotekerne selvfølgelig modtaget, og det kan udlaanes i Masser af Eksemplarer. Her er ikke Tale om Censur, Bibliotekerne er fuldkommen suveræne.

Hvad Enkeltheder angaar, nævnte det ærede Medlem Hr. Julin § 2 c. og spurgte, hvad „delvis Ophør“ betyder. Det betyder, som det ærede Medlem for øvrigt ogsaa var inde paa, noget saadant som, at f. Eks. en Læsestue ophører at bestaa. Saa kan der være Tale om, hvor Inventaret o. s. v. skal hen; det skal da uddeles paa den Maade, her er Tale om.

Det ærede Medlem nævnte saa § 2 e., der omhandler det gratis Udlaan, og var noget betænkelig derved. Jeg vil dog mene, at det er, jeg kan sige, den almindelige Ordning, for Resten overalt i Verden. I Sverige vedtog man, jeg tror i Fjor, en ny Biblioteksløv under det konservative Ministerium, hvorefter Udlaanene er gratis. Udlaanet fra vore store videnskabelige Statsbiblioteker er gratis. Men i hvert Tilfælde vil jeg dog meget advare imod det ærede Medlem Hr. Julins Tanke, at vi skulde til at sortere Laanerne. Det ærede Medlem nævnte den Tanke, at arbejdsløse eller ubemidlede skulde kunne laane gratis. Jeg vil meget advare imod, at man skulde møde med Skattebilletten eller paa anden Maade dokumentere, at man er ubemidlet eller arbejdsløs, naar man gaar hen i en Læsestue eller et Bibliotek for at laane en Bog. Jeg tror, det vilde være en kedelig Klassedeling, som jeg tror det ærede Medlem ved nærmere Eftertanke heller ikke vil fastholde. Jeg tror, der har været visse Bestemmelser i Sognebiblioteker i sin Tid om, at Husmænd og dermed ligestillede ikke

skulde betale, medens andre skulde. Noget saadant finder jeg meget uheldigt. For øvrigt er en Del af det ærede Medlems Kritik af dette Lovforslag i Virkeligheden en Kritik af den bestaaende Ordning. Det gælder hans Omtale af forskellige af Bestemmelserne i § 2, ogsaa Bestemmelsen i § 2 f. om, at Bibliotekets Arbejdsplan skal være godkendt af Biblioteksdirektøren. Det er den nuværende Ordning.

Med Hensyn til § 2 e. var det ærede Medlem betænkelig ved Læsestuerne. Jeg maa dog derom sige, at de gør megen Gavn, og det er den bestaaende Ordning. Dér har vi blandt andet det, at der fra de store Statsbiblioteker udlaanes til Læsestuerne Bøger, ja, endogsaa Manuskripter, med stor Liberalitet. Det er en udmærket Ordning, som jeg ikke synes vi skulde komme bort fra. Men det er jo ikke obligatorisk, de tvinges ikke til at have Læsestuer. De kan gøre, som de selv vil.

Med Hensyn til § 2 h. spurgte det ærede Medlem Hr. Julin mig: Hvilke Hensyn behøver Ministeren at tage til Biblioteksraadets Indstilling? Jeg kan derom oplyse, at af 26 Tilfælde har Ministeren i 25 Tilfælde godkendt Indstillingen, kun i det ene Tilfælde, det ærede Medlem nævnte, fulgte Ministeriet den lokale Indstilling. I alle disse 26 Tilfælde var det den lokale Indstilling, som blev fulgt, i de 25 Tilfælde i Overensstemmelse med Biblioteksraadet. I det 26de Tilfælde var det for Resten efter min Mening med Rette, at Ministeren fulgte den lokale Indstilling.

Angaaende § 3, 2det Stykke, mente det ærede Medlem, at Administrationens Myndighed udvidedes for stærkt. Det passer efter min Mening ikke. Det ærede Medlem var særlig bange for, at Børnebiblioteker kunde blive inddraget. Mange nuværende Folkebiblioteker har allerede Børnebogsamlinger, og disse hører allerede nu ind under Tilsynet; der sker ingen Forandring. Dernæst var baade det ærede Medlem Hr. Julin og andre inde paa Spørgsmaalet om Sogne- og Skoledistriktsbiblioteker, og dér gør sig forskellige Misforstaaelser gældende, man synes fra nogen Side, ikke fra den ærede Ordfører for Socialdemokratiets, men for andres Vedkommende, at have overset Ordet „som Regel“. Der staar i § 4:

„Statstilskud, der som Regel kun kan tillægges“ o. s. v.

Det er kun som Regel, og Stillingen er den, at i større Sogne nægtes aldrig Godkendelse af mindre Distriktsbiblioteker. Det vil selvfølgelig heller ikke ske i Fremtiden. For